

Onderwerp Ter informatie Daklozenmonitor 2003-2011

Steller V. de Jonge

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 61 34 Bijlage(n) 3

Ons kenmerk OS 12.3326059

Datum **15 NOV 2012** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij willen wij u informeren over het vlugschrift Daklozenmonitor Groningen 2003 -2011. Het vlugschrift wordt, in combinatie met gesprekken met de betrokken instellingen en hun jaarverslagen, gebruikt om het beleidsprogramma "Onder dak" te toetsen.

In deze brief staan beleidsconclusies, die wij op basis van de informatie uit het vlugschrift hebben geformuleerd met betrekking tot speerpunten uit het uitvoeringsplan 'Onderdak' 2011.

Het volledige overzicht van beleidsconclusies en beleidsaanpassingen wordt opgenomen in het uitvoeringsplan 'Onderdak' 2013, dat wij in december 2012 aan uw raad zullen voorleggen.

Het vlugschrift Daklozenmonitor Groningen 2003 -2011 is een van de onderdelen van de Beleidsmonitor Sociale Pijler (BMSP), die door Onderzoek en Statistiek Groningen (O&S Groningen) wordt opgesteld. Het vlugschrift vervangt de uitgebreide monitor van voorgaande jaren. Hierover hebben wij u vorig jaar in de brief aan uw raad van 3 november (OS 11.275881) geïnformeerd. Wij hopen met dit vlugschrift de leesbaarheid te bevorderen. De overige meer gedetailleerde gegevens zijn in de bijlage opgenomen.

De gegevens over daklozen houden wij sinds 2003 bij. De monitor maakt het mogelijk om de daklozenpopulatie in de provincie Groningen langdurig te volgen en om trendverschuivingen in de omvang en samenstelling van de

populatie te signaleren. We hebben de belangrijkste beleidsconclusies voor u op een rijtje gezet.

Hierbij de beleidsconclusies op basis van de speerpunten uit het uitvoeringsplan 2011:

Aantal daklozen

Het aantal daklozen in de provincie Groningen is gestegen van 800 in 2010 naar 852 in 2011. Er is op dit moment geen directe oorzaak voor deze toename aan te wijzen. We zien wel dat daklozen minder nachten in de opvang verblijven: een afname van gemiddeld 124 overnachtingen per dakloze in 2010 tot 117 overnachtingen in 2011. Ten opzichte van voorgaande jaren zijn er dus meer daklozen, maar deze maken korter gebruik van de nachtopvang.

Beleidsaanpassing

Wij gaan door middel van een quickscan onderzoeken wat de reden is voor de toename van het aantal daklozen. Wij verwachten de resultaten van deze scan eind februari 2013 in ons bezit te hebben. Op basis hiervan bekijken wij of er een beleidsaanpassing nodig is. In het geval van een beleidsaanpassing zullen wij de raad hierover voor de zomervakantie informeren.

Huisuitzettingen

Stad Groningen

Naar aanleiding van de Daklozenmonitor 2009 proberen wij het aantal huisuitzettingen in de stad Groningen terug te dringen. De daling van 4,1 huisuitzettingen per 1000 corporatiewoningen in de stad Groningen in 2009 naar 3,0 in 2011 laat zien dat de intensievere aanpak vruchten begint af te werpen.

In 2011 zijn we gestart met het bieden van hulpverlening aan inwoners die een aanzegging tot huisuitzetting door de deurwaarder hebben ontvangen. De werkwijze maakt onderdeel uit van de omslag van een repressieve naar een preventieve aanpak. De werkwijze blijkt succesvol en daarom wij willen deze voortzetten. Momenteel zijn wij in overleg met de betrokken partijen om de financiering voor deze nieuwe werkwijze rond te krijgen.

Provincie Groningen

De provinciale ambitie om in 2012 niet meer dan drie huisuitzettingen op 1000 corporatiewoningen te hebben wordt met 3,2 huisuitzettingen per 1000 corporatiewoningen bijna gehaald. Overigens is dit wel een kleine stijging ten

opzichte van 2010 toen waren er 2,9 huisuitzettingen op 1000 corporatiewoningen.

Geen beleidsaanpassing

Ex- gedetineerden

Het is dit jaar niet gelukt om de gegevens over de nazorg aan ex-gedetineerden in de monitor op te nemen. De reden hiervoor is dat het veiligheidshuis een nieuw registratiesysteem in gebruik heeft genomen. Het was voor hun niet mogelijk om de juiste gegevens tijdig aan te leveren. Volgend jaar zullen deze gegevens naar verwachting wel beschikbaar zijn.

Vorig jaar hebben wij aangegeven dat wij willen voorkomen dat ex-gedetineerden opnieuw de fout ingaan. Dit willen wij bereiken door de vaste lasten door te betalen tijdens kortdurende detentie en het beschikbaar stellen van huisvesting met passende begeleiding.

Dit jaar hebben de eerste mensen gebruik gemaakt van de regeling 'Doorbetalen vaste lasten'. Deze regeling zetten wij verder voort.

Proefwonen is een middel dat wordt ingezet om ex-gedetineerden aan huisvesting met passende begeleiding te helpen. De ex-gedetineerde krijgt een woning toegewezen en wordt een jaar lang begeleid. Als de bewoner zich een jaar lang goed gedraagt, wordt hij de hoofdbewoner. De deelname aan Proefwonen valt momenteel nog wat tegen. De problematiek van de kandidaten is zwaarder dan gedacht, waardoor zij niet in aanmerking komen voor Proefwonen. Wij gaan in 2013 onderzoeken of dit leidt tot knelpunten bij het vinden van een woning voor ex-gedetineerden. Op basis van de resultaten van het onderzoek kijken wij of er een beleidsaanpassing nodig is.

Geen beleidsaanpassing

Activering

In de monitor is opgenomen hoeveel personen hebben deelgenomen aan de activiteiten van Werkpro. Vorig jaar bleek dat het in de monitor gepresenteerde percentage mensen dat deelneemt aan de dagactiviteiten niet volledig was. Wij hebben actie ondernomen om een beter beeld te krijgen van het aantal daklozen dat deelneemt aan de activiteiten van Werkpro. Dit heeft geleid tot het opnemen in de monitor van de daklozen die werkzaam zijn bij het Simplon Jongeren Hotel, de Stallingen (fietsen), GoudGoed de Eeterie de Globe en nog een aantal instellingen.

Wij vinden activering een belangrijk onderdeel van onze aanpak om daklozen weer een plek in de samenleving te geven. Wij willen onze inzet dan ook graag objectief kunnen toetsen aan de doelstellingen. Het blijkt echter dat de gegevens die wij hiervoor in het verleden hebben gebruikt, niet volledig zijn geweest. Om deze reden gaan wij dit jaar vaststellen welke activiteiten worden verstaan onder activering en voor welke groep daklozen deze geschikt zijn. Tegen deze achtergrond gaan wij tevens nieuwe doelstellingen formuleren met betrekking tot activering van daklozen. Wij zullen de raad hier volgend jaar over informeren.

Gegevens Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz)

Het Netwerk Ondersteunend Informatie Systeem (NOIS) ondersteunt OGGz netwerken en geeft inzicht in onder andere het aantal zorgmijders dat in beeld is (actieve dossiers), waar de hulpverlening uit bestaat (aandachtsgebieden) en of er een relatie is met de problematiek van zorgmijders en dakloosheid. In de brief aan de raad van 3 november 2011 (OS 11.275881) hebben wij aangegeven dat de gegevens uit NOIS nog niet betrouwbaar genoeg waren om in de daklozenmonitor op te nemen. Dit jaar is het ons gelukt om het aantal actieve dossiers en de aandachtgebieden uit NOIS te genereren. Deze gegevens zijn in de bijlage opgenomen. Overigens heeft de gemeente Hoozeveld Sappemeer naar verhouding veel actieve dossiers. Dit komt omdat zij een bredere doelgroep in hun OGGz-netwerken opnemen. Aangezien dit het eerste jaar is dat deze gegevens bekend zijn kunnen wij hier nog geen beleidsbevindingen uit afleiden.

Geen beleidsaanpassing

Zwerfjongeren

Het aantal zwerfjongeren dat wij in de opvang tegen komen varieert per jaar maar ligt gemiddeld op 53. Het zijn jongeren van 18 tot 22 jaar die opgevangen worden in het A-Huis (nachtopvang) en de crisisopvang in Leek. Overigens is dit geen volledig beeld van het totale aantal zwerfjongeren in de provincie Groningen. Er is namelijk ook een groep die wij niet in beeld hebben. Dit zijn jongeren die bijvoorbeeld slapen bij vrienden of familie. Vergeleken met landelijke gegevens van centrumgemeenten, zijn er in Groningen weinig zwerfjongeren. Wij hebben met vertegenwoordigers van jeugdhulpverlening, maatschappelijke werk en jeugdzorg en ex-zwerfjongeren twee concrete afspraken gemaakt om te werken aan het verkleinen en in beeld houden van de groep zwerfjongeren in Groningen,

namelijk:

1. Regelen van een warme overdacht, bij de overgang naar een ander hulpverleningsvorm.
2. In beeld houden en krijgen van potentiële zwerfjongeren.

Geen beleidsaanpassing

Opzet monitor

De monitor levert een groot aantal gegevens. Omdat veel van deze gegevens voornamelijk van belang zijn voor de deelnemende organisaties, is in 2011 aan de raad gemeld dat wij de gegevens willen indikken en koppelen aan de belangrijkste beleidsambities uit ons Regionaal Kompas Onder Dak. Dit doen wij door dit jaar het vlugschrift Daklozenmonitor Groningen 2003-2011 'samen met de 'Bijlage bij het vlugschrift Daklozenmonitor Groningen 2003-2011' aan u voor te leggen.

Met de huidige daklozenmonitor verzamelen wij jaarlijks (veel) meer gegevens dan waar wij gebruik van maken. Dit leidt tot onnodig hoge kosten. Voor onze beleidsvorming is het voldoende om eens in de vier jaar (in het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen) een uitgebreide daklozenmonitor uit te brengen. Wij stellen daarom voor om volgend jaar alleen het vlugschrift uit te brengen en in 2014 weer het vlugschrift plus de bijlage met uitgebreide informatie. Wij hebben het voornemen om het vlugschrift voor de zomervakantie aan uw raad presenteren. Momenteel zijn wij in overleg met de betrokken instanties om te overleggen of zij de gegevens tijdig kunnen aanleveren.

Onderzoek langere verblijfsduur opvang

Vorig jaar hebben wij aangegeven een onderzoek te starten naar de langere verblijfsduur in de opvang. Uit eigen onderzoek is gebleken dat de toename die in de voorgaande jaren is geconstateerd niet geldt voor alle voorzieningen. Uit de onderliggende gegevens blijkt namelijk dat verschillende instellingen een toename constateren en weer andere een afname. Wij hebben geconstateerd dat er op dit gebied geen aanwijsbare problemen zijn. Overigens blijkt uit de gegevens over 2011 dat in vergelijking met 2010 het gemiddelde aantal overnachtingen per persoon weer is afgenomen.

Geen beleidsaanpassing

Conclusie

We zien over het algemeen een vrij stabiel beeld van de groep daklozen in de provincie Groningen. Wel gaan wij door middel van een quickscan onderzoeken wat de oorzaak is van de toename van het aantal daklozen. Naar verwachting beschikken wij eind februari 2013 over de resultaten van deze scan. Op basis hiervan gaan wij bekijken of er een beleidsaanpassing nodig is.

Ontwikkelingen

De gezamenlijke gemeenten binnen het programma maatschappelijke opvang hebben dit jaar het nieuwe programma 2014-2017 voorbereid. Binnen dit nog vast te stellen programma is maatschappelijke opvang een integraal deel van de aanpak WMO en drie decentralisaties geworden. De kern van deze aanpak is dat in de eigen lokale omgeving met vroeg signalering en proactieve preventiemethodieken wordt getracht dreigende dakloosheid te voorkomen.

Verspreiding

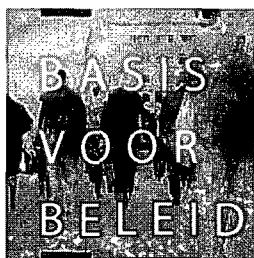
Het vlugschrift plus bijlage wordt verstuurd aan de instellingen die betrokken zijn bij het opstellen van de monitor. Om de mensen uit het veld te informeren, zullen wij de instellingen verzoeken om de gegevens op hun website te presenteren. Daarnaast worden de verschillende gemeenten in de provincie Groningen en het WMO-platform geïnformeerd. Bij het Open hof wordt het vlugschrift uitgedeeld aan de doelgroep.

We hopen dat de monitor uw inzicht vergroot in de resultaten van ons beleid op het gebied van maatschappelijke opvang in 2011.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

VLUGSCHRIFT

OS ONDERZOEK
STATISTIEK
GRONINGEN

Deze publicatie is uitgegeven door Onderzoek en Statistiek Groningen

Juli 2012

Daklozenmonitor Groningen 2003-2011

Een overzicht van het aantal geregistreerde daklozen in het verzorgingsgebied van de centrumgemeente Groningen

Inleiding

De Daklozenmonitor Groningen wordt sinds 2003 uitgevoerd door de afdeling Onderzoek en Statistiek van de gemeente Groningen. De monitor maakt het mogelijk om de daklozenpopulatie in de stad en de provincie Groningen langdurig te volgen en om trendverschuivingen in de omvang en samenstelling van de populatie te signaleren.

Dit vlugschrift geeft inzicht in de omvang van de populatie daklozen die gebruikmaken van opvangvoorzieningen in de stad en provincie Groningen in de periode van 2003-2011. In het najaar 2012 verschijnt de rapportage *Daklozenmonitor Groningen 2003-2011* waarin wordt ingegaan op onder meer het aantal geregistreerde zwerfjongeren, in- en uitstroom van daklozen, hun verblijfsduur in opvangvoorzieningen, ambulante woonbegeleiding en hulpverlening. Ook beschrijven we het aantal aanzeggingen en huisuitzettingen in de stad en provincie Groningen en gaan we in op het aantal personen dat na huisuitzetting of na detentie gebruikmaken van maatschappelijke opvangvoorzieningen.

Feitelijk en residentieel daklozen

Tot de feitelijk daklozen rekenen we alle personen die in een kalenderjaar ten minste éénmaal gebruik maken van een voorziening voor kortdurend verblijf of bekend zijn als buitenslaper. Alle personen die

gebruikmaken van een voorziening voor langdurende opvang, beschouwen we als residentieel daklozen. We sluiten daarmee aan bij de omschrijving die ook in het Stedelijk Kompas wordt gegeven:

a. Feitelijk daklozen: dit zijn personen die niet beschikken over een eigen woonruimte en die voor een slaapplek gedurende de nacht ten minste één nacht (per maand) zijn aangewezen op buiten slapen. Tot de feitelijk daklozen behoren ook personen die overnachten in de openlucht en in overdekte openbare ruimten (zoals portieken, fietsenstallingen en auto's). Ten slotte worden tot de groep feitelijk daklozen ook gerekend personen die binnen slapen in passantenverblijven van de maatschappelijke opvang of bij vrienden, kennissen of familie, zonder vooruitzicht op een slaapplek voor de daarop volgende nacht.

b. Residentieel daklozen: tot deze groep worden gerekend personen die als bewoner staan ingeschreven bij instellingen voor maatschappelijke opvang. Het kan daarbij gaan om instellingen als internaten en sociale pensions, woonvoorzieningen op basis van particulier initiatief die zich richten op semi-permanente bewoning door daklozen en particuliere commerciële pensions waar voornamelijk daklozen wonen.

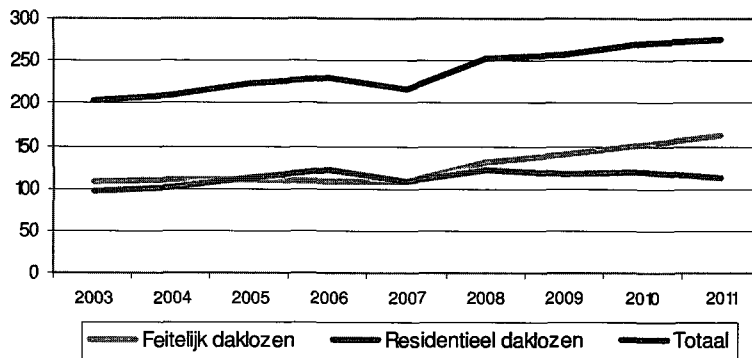
Het aantal geregistreerde daklozen in Groningen

Na 2003 neemt het aantal geregistreerde daklozen af van 767 tot 718 in 2005. Daarna neemt het aantal daklozen toe tot 852 in 2011. Na 2005 neemt met name het aantal feitelijk daklozen toe van 577 in 2005 tot 741 in 2011. Het aantal residentieel daklozen daalt in dezelfde periode van 178 in 2005 tot 153 in 2011.

Tabel 1. De ontwikkeling van het aantal geregistreerde daklozen in het verzorgingsgebied van centrumgemeente Groningen in de periode 2003-2011

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Feitelijk daklozen	657	655	577	627	644	665	687	679	741
Residentieel daklozen	135	151	178	180	154	149	163	162	153
Totaal daklozen	767	764	718	762	767	783	807	800	852

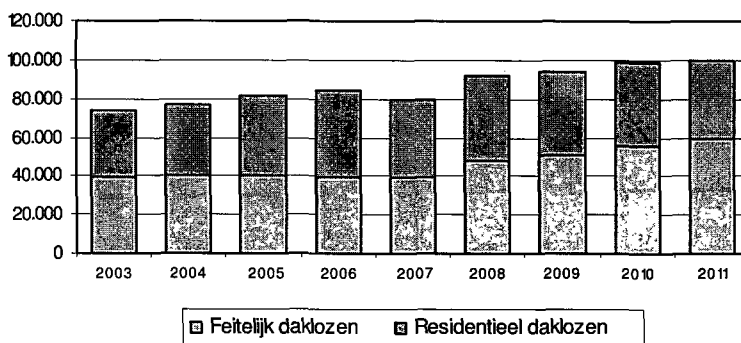
Gemiddeld aantal geregistreerde daklozen per nacht

De figuur geeft het gemiddeld aantal dakloze personen per nacht in Groningse opvangvoorzieningen weer.

In 2003 maken per nacht gemiddeld 203 daklozen gebruik van een opvangvoorziening. In 2011 is het gemiddeld aantal daklozen per nacht opgelopen tot 274. Vooral het aantal feitelijk daklozen neemt na 2007 toe tot gemiddeld 162 per nacht in 2011. Het gemiddeld aantal residentieel daklozen in 2011 bedraagt 112.

Totaal aantal overnachtingen van daklozen per jaar

De figuur geeft weer het totaal aantal overnachtingen per kalenderjaar. Het betreft hier de overnachtingen van feitelijk en residentieel daklozen in een opvangvoorziening in het verzorgingsgebied van de centrumgemeente Groningen.

In 2003 bedraagt het totale aantal overnachtingen van de 767 daklozen nog 74.305. In 2011 sliepen de 852 daklozen in totaal 100.075 nachten in een opvangvoorziening.

Gebruik van opvangvoorzieningen

De voorzieningen die worden genoemd in de onderstaande tabel zijn onderdeel van: Limor (Woonvoorzieningen Hiddemaheerd en Burgemeester Bosscherstraat); Stichting Huis (A-Huis, Eemshuis, Damsterdiephuis, De Dollard/Herediep/Prinsenstraat, Ommelanderhuis); Zienn (Crisisopvang Leek).

Tabel 2. Aantal personen dat gebruikmaakt van opvangvoorzieningen of buiten slaapt¹ in het verzorgingsgebied van centrumgemeente Groningen in de periode 2003-2011

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Feitelijk daklozen									
A-Huis	319	279	280	289	287	298	295	313	334
Eemshuis	117	107	103	123	125	116	150	153	160
Crisisopvang Leek	270	307	232	272	282	306	299	275	296
Buitenslapers ¹	30	27	12	6	10	22	23	28	38
Residentieel daklozen									
Damsterdiephuis	-	-	-	16	19	21	19	20	16
De Dollard/Herediep/Prinsenstraat	1	8	9	9	10	12	15	19	19
De Terebinten ²	8	9	23	20	-	-	-	-	-
Woonvoorziening Hiddemaheerd	16	25	27	25	28	30	32	31	29
Ommelanderhuis	69	72	73	67	64	58	65	64	64
Pension Boterdiep ³	23	19	19	17	-	-	-	-	-
Woonvoorz. Burg. Bosscherstraat ⁴	23	29	31	37	39	38	40	30	29

Noten: ¹ Het betreft het aantal buitenslapers die bekend zijn bij het OGGz-team van de stad Groningen wanneer het protocol Winterregeling Maatschappelijke Opvang van kracht is. ² Over De Terebinten zijn na 2006 geen gegevens beschikbaar gesteld. ³ Pension Boterdiep is in 2007 opgeheven. ⁴ Woonvoorziening Burgemeester Bosscherstraat (voorheen Greidhoek).